N. 205.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Donderdag, den 29 September. 1831.

NEDERLANDEN.

Breda, den 28sten September.

HH. KK. HH. de beide Prinsen zijn heden morgen om half vijf uren uit Tilburg vertrokken en tegen zes uren alhier gepasseerd, zich naar Bergen-op-Zoom begevende. Naar men verneemt, zullen de beide Vorsten eene inspectie-reis in Zeeland en Staats-Vlaanderen ondernemen.

— Na eenige dagen rustens en na van het noodzakelijkste te zijn voorzien geworden, zijn onze in vrijheid gestelde krijgsgevangenen, die alhier waren aangekomen, dezen morgen met kleine transporten, naar de verschillende hun aangewezen depôts in Holland en Gelderland vertrokken, om aldaar op nieuw georganiseerd en in dienst gesteld te worden.

Te West-Wezel wordt nog een aantal van 450 onzer krijgslieden verwacht, die sedert het begin van den opstand in België gevangen gehouden waren, en zich laatstelijk te Bouillon bevonden hebben. De majoor *Roloff* heeft zich naar Groot-Zundert begeven, ten einde deze krijgslieden over te nemen. Voort heeft men het berigt ontvangen, dat de 17 officieren en manschappen, welke ten gevolge van hunne in den jongsten veldtogt bekomen zware wonden, te Thienen hebben moeten worden achtergelaten, den 27sten dezer, onder behoorlijk geleide van wege het Belgisch bewind, van daar over Leuven, Mechelen en Lier zouden vertrekken, om den 29sten over West-Wezel naar Groot-Zundert te worden vervoerd. De noodige maatregelen zijn insgelijks genomen, om deze gewonden over te nemen, en onder de zorg van een officier van gezondheid, op eene doelmatige wijze naar deze stad over te brengen. Onder dezelve moet zich de kolonel *Gallières* bevinden.

— Naar men verneemt, zijn de steden Alkmaar, Naarden, Harderwijk, Amersfoort en Schoonhoven voor de depôts bestemd van de uittrekkende schutterijen dezer provincie. Laatstleden zondag heeft men alhier een begin gemaakt met het aanwijzen der manschappen, die tot den eersten ban behooren, en hen het vermoedelijk nabijzijnd uittrekken bekend gemaakt.

— De berigten uit Warschau van den 13 dezer zeggen, dat aldaar de beste rust heerscht, en alles op eenen goeden voet wordt geregeld. — De poolsche (fransche) generaal *Rémarino* is met een korps van 8000 man nabij Zamosc aangekomen, doch aldaar komt hij tusschen twee vuren, alzoo zich aldaar een sterk korps Russen, onder bevel van den generaal *Kaissarof*, bevindt, en hij door den russischen generaal *Rosen* met 18,000 man vervolgd wordt. — De poolsche generaal *Rozyski* houdt met een ander poolsch korps Kielce bezet, doch heeft met den generaal *Rudiger*, die te Radom staat, een stilstand van wapenen gesloten. — Vele poolsche officieren bevinden zich reeds bij het russische leger, en hebben zich onderworpen. Bij het poolsche leger zijn er echter ook, die naar Litthauen willen trekken, doch die onderneming zou verkeerd zijn, alzoo de inwoners aldaar genoeg door den opstand geleden hebben.

De stad Kalisch is, na een kortstondig bezetten door de Polen, welke al spoedig door de Russen daaruit verdreven zijn, op den 14den september wederom door de laatstgemelden bezet.

Het poolsche leger, dat nog in staat zou zijn den strijd te hervatten, wordt op 60,000 man begroot. Dit getal is overdreven, desh al ware dat leger zoo sterk, dan nog moet het einde voor hetzelve ramspoedig zijn, aangezien de soldaten gebrek aan vele noodwendigheden hebben en van allen aanvoer van levensmiddelen verstoken zijn. Daarenboven meldt men, dat het gros van dat leger, in weerwil van de aanstekingen der heethoofden, niet meer gezind is, te strijden.

— Volgens *t' Emancipation* zoude het belgisch gouvernement besloten hebben, om uit alle deserteurs van het hollandsche leger, mits geene hollanders zijnde, een afzonderlijk regiment zamen te stellen. De kommandanten der provincien zijn tot de aanwerving der in deze kathegorie vallende manschappen, namelijk: Franschen, Duitschers en Noord-Brabanders, gemagtigd. — Het verdient opmerking, dat gemeld dagblad ook de *Noord-Brabanders* onder de bewuste kathegorie rangschikt; zoude het verlangen naar den *Moerdijk*, voorleden jaar zoo dikwijls door de belgische dagbladen geuit, weder levendig worden? Dan, waarlijk! mag men zulke schreeuwers, na de kuur van het begin van augustus doorgestaan te hebben, wel *incumbel* heeten.

— Een der brusselsche dagbladen behelst een artikel Frankrijk betreffende waaruit wij de volgende zinsneden overnemen:

» Deliberatien, opmerkelijk door hare hevigheid, hebben dezer dagen vier zittingen van de kamer der afgevaardigden bezig gehouden. De vergadering heeft een einde daaraan gemaakt met te verklaren, dat zij volkomen voldaan was, over de door de ministers gegeven uitleggingen wegens de buitenlandsche zaken en in hunne zorgen voor de belangen en de waardigheid des lands, een volkomen vertrouwen stelde, zoodat het ministerie, dat, door het aannemen van het voorstel van den heer *Boissy d'Anglas* (wegens het in stand houden der, gedurende de 100 dagen verleende militaire rangen en eere-teekenen), de meerderheid verloren had, deszelfs invloed herkregen heeft. Zonder geheel onverwachtte toevallen, welke de hartstogten in beweging gebragt hebben, zou de afstand, welke de oppositie van het ministerie scheidt, niet zoo groot, niet zoo onzeker geweest zijn, om het onderwerp van zulk eenen hevigen strijd te worden. De val van Warschau heeft den eersten tekst opgeleverd der aanvallen en vragen van den heer *Manguin* tegen en aan het ministerie; maar dit was eene gedane zaak; daar bleef niet over dan over den afloop er van te treuren en, terwijl de oppositie haar leed daarover betuigde, weigerde het ministerie den schijn van het zijne niet. Over Italie is, om zoo te zeggen, slechts per memorie gesproken; maar de belgische kwestie is op nieuw behandeld geworden; een iegelijk keurde den bijstand, welken het gouvernement ons heeft verleend, goed; doch wat de ontruiming aanbelangt, deze is niet krachtdadig genoeg afgekeurd geworden, en men heeft algemeen erkend, dat er, in het vervolg meer standvastigheid betoond moest worden. De kwestie van den oorlog, eindelijk is geheel en al ter zijde gesteld geworden. De uitleggingen zouden van weerskanten met meer bedaardheid gegeven en ontvangen hebben kunnen worden. De prikkeling van het oproer werkte op de gemoederen en een iegelijk taste de oogmerken zijns tegenstrevers aan. Het onweder brak los (1).

» Wij beschouwen de bitterheid en het geweld, welke, in de zittingen van den 21sten en 22sten, in de debatten tusschen den heer *Manguin* en *Casimir Périer*, den boventoon behouden hebben, en aan welke hunne ambtgenooten zulk een levendig aandeel genomen hebben, als noodlottig voor de toekomst van Europa, en voor de hoop op vrede, welke men als nog mag koesteren.

» Dit onweder, hetwelk van de straat in de kamer is doorgedrongen, zal, vergroot en aangegroeid, bij het volk terug keeren. Het zal de gisting der gemoederen binnenslands vermeerderen en buitenslands, het wantrouwen doen aanwassen, ten minsten tot voorwendsel strekken, om de verwijdering, die de mogendheden betoonen, om zich met de omwenteling van 1830 te verbroederen, te doen toenemen.

» Indien wij nu den invloed onderzoeken, welken deze debatten en de uitslag er van op onze zaken hebben moeten, zoo vinden wij daarin eene nieuwe oorzaak van vrees en van droefheid. Want van den kant der mogendheden, zal de verwijdering die zij van Frankrijk zullen ondervinden, op ons nederkomen, en, van den kant van den heer *Périer* zal de wensch, om een einde aan de zaak te maken, dien, om ons geregtigheid te laten wedervaren, bestrijden. Zoodat de vraag nu eigenlijk daarop zal nederkomen, om te weten of België opgeofferd zal worden?

» De heeren *Sebastiani* en *Périer* hebben, op alle hun te dien aanzien gedane vragen altoos geantwoord, dat zij de Belgen zouden ondersteunen. Maar beloven zij hunnen onderstand aan het België, zoo als de protocollen het willen, of aan het België der constitutie, of zeggen zij slechts aan het België, zoo als het bij de 18 artikelen georganiseerd is, hunnen bijstand toe? Deswege hadden zij zich eigenlijk behooren uit te laten. Zullen zij, na Luxemburg, Limburg en den regter-oever der Schelde overgeleverd te hebben, de kamer komen aankondigen dat zij België gered en den vrede van Europa verzekerd hebben? God bewaare hen voor eene dergelijke verbindheid en ons voor een dergelijk lot!" —

— Wij lezen in de *Gazette de France* van den 24sten dezer het volgende:

» Sedert twee maanden beklaagde het lijdende Frankrijk zich bitterlijk over de dorheid der zittingen van de kamer der Afgevaardigden der departementen. Men gevoelde, dat er in die kamer iets was, hetwelk alles verlamde, in een oogenblik, waarin broodgebrek voor het volk, de stilstand van den koophandel, het stil-

(1) Het einde der zitting van den 22sten, waarvan het verslag ons te laat is toegekomen, om door ons te worden vermeld, heeft de hevigste tooneelen opgeleverd, waarvan in de geschiedenis der parlementaire zittingen gewaagd wordt.

staan der nijverheid, vrees voor anarchie, voor eenen vijandelijken inval, voor den braakloop en voor burgeroorlog geheel Frankrijk bezig houden."

» De zitting van gisteren heeft getoond, waaruit deze onmogelijkheid om voortgangen te maken spruit. Zij komt daar van daan, dat dewijl er geen lijstema in den boezem der revolutie mogelijk is, de hartstogten alleen aan het werken zijn. Ieder partij bestrijdt de andere met de onmagt van allen. Men zoekt het in het misnoegen, in de volks-oploopen, in de drukpers, in de verschillende leerstellingen en in de opinien, als of alles, wat men aanvalt het gevolg van eene of andere doellooze boosaardigheid der menschen, en niet het gevolg der revolutie van Julij is.

» Doet deze rampen, in plaats van tegen dezelve te declameren, ophouden, indien gij kunt.

» Geeft het volk brood, en het zal niet meer lijden; zekerheid aan de kapitalisten en de nijverheid zal herleven; eene politieke vrijheid aan degrondeigenaren en deze zullen niet meer terug deinzen.

» Alzoo zijn dan de beide maanden van werkeloosheid gevolgd geworden, door eenen zoo hevigen woorden-strijd, (1) dat Frankrijk ten laatste op den bodem des harten heeft kunnen lezen en bitterheid, wanhoop, en woede daarin heeft kunnen bespeuren; misschien zijn voor de eerste maal in vijftien jaren, de woorden *leugenaars*, *laaghartigen*, *verraders*, enz., uit den boezem eener fransche vergadering opgegaan.

» Kunnen zulke hevige debatten den toestand des lands ontwarren? Neen, zij zullen dien slechts verergeren. Zij hebben de beide deelen (*fractions*) der revolutie tot onverzoenlijke vijanden gemaakt, welker eensgezindheid misschien alleen hetgeen behoorde had kunnen tot stand brengen.

» Kunnen lieden, die vol gramschap zijn, de zaken des lands verrigten?

» Daar is dus niets van eene dergelijke vergadering te hopen en de noodzakelijkheid van een beroep op de natie is thans meer dan ooit bewezen."

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten September.

De zitting van gisteren, 26. Augustus, is, hoezeer geheel aan eenige petitien toegewijd geweest zijnde, zeer onstuimig geweest. Twee rekesten; een door 25 officieren van het 12de regiment van linie, en het andere door 19 officieren van het 3de regiment jagers te voet geteekend, gaven tot deze discussie *(op welke wij hopen, terug te zullen komen)* aanleiding. De rekestranten beklagen zich van door den minister van oorlog willekeurig afgesteld te zijn. Zij protesteren tegen zijn besluit en herinneren aan de diensten, welke zij gedurende de dagen van September en sedert bewezen hebben, diensten, zeggen zij, uit hoofde van welke zij, bij besluit van den regent, in hunne rangen bevestigd zijn geworden. Onder deze rekestranten zijn er, die aanspraak op eene schadeloosstelling in geld hebben, andere, welke, op halve soldij, in disponibiliteit gesteld zijn, welke soldij minder is dan die, waarop hun rang hen aanspraak geeft. Allen vragen het voorregt der wet van den 22sten September te mogen genieten en niet dan overeenkomstig deze wet afgedankt te kunnen worden.

De commissie was van oordeel, dat het verzoek der rekestranten waardig was, de aandacht der vergadering bezig te houden, en meent, dat er een soort van onderzoek noodig zou zijn, om licht over de daadzaken te verspreiden; zij stelde derhalve voor, om deze rekesten naar den minister van oorlog te verzenden met uitnoodiging, om inlichting omtrent de demissie der rekestranten te geven.

De minister van oorlog nam allereerst het woord op, en de discussien waren des avonds ten half zes ure nog niet afgeloopen toen de vergadering scheidde.

Heden uit hoofde van de lijkdienst voor de slagtoffers van September 1830, geene zitting.

Ook de senaat heeft gisteren zitting gehouden. De vergadering niet voltallig zijnde, werd in dezelve niets anders bepaald, dan dat de leden zich den volgenden dag (heden) des morgens tusschen tien ure en half elf, in het lokaal der zittingen zouden laten vinden om van daar, *en corps*, zich naar de Sint-Gudule kerk te begeven en de plegtigheid bij te wonen. Na den afloop derzelve zullen zij eene zitting houden.

Opgemelde plegtigheid is dan ook heden gevierd volgens het programma, dat gisteren en eergisteren reeds het licht gezien heeft.

Bij besluit van den 25sten dezer is de Fransche generaal *Billard* tot infanterie-generaal en inspecteur-generaal over het 2de en 3de jager regement en over de 1ste, 2de, 3de, 4de en 7de regementen van linie, en de generaal *Grundler* in dezelfde betrekking over de 5de, 6de, 8ste en 9de regementen van linie en het 4de regement jagers benoemd. De generaal *Piequet* is tot kavallerie-generaal benoemd.

— Onze minister van oorlog heeft wederom eene dagorder uitgevaardigd, tot aanmaning van de noodige krijgstucht bij het leger, het vermijden van alles wat den marsch vertragen kan en ter voorziening in de behoeften van den soldaat. Daarin wordt gezegd, dat het leger zich gereed moet houden, om in het veld te trekken.

— Gisteren is onze Koning naar Termonde, St. Nicolaas en Gent vertrokken, om de troepen in oogenschouw te nemen. Z. M. wordt heden terug gewacht.

(1) In de zittingen van 20, 21 en 22.

— Onze minister van Oorlog heeft zich naar het kamp te Diest begeven.

— De generaal *Niellon* is tot opper-kommandant der beide Vlaanderens benoemd.

— Het ministerie heeft eene opgave der gekwetsten in den jongsten twist tot publiek gemaakt; derzelver getal beloopt 469. Het is te vermoeden dat dit slechts eene eerste opgave zal wezen, wijl het getal dergenen die hier en elders in de hospitalen zijn gebragt, veel aanzienlijker is geweest.

— De Gentsche Courant zegt tijdingen van Zeeuwsch Vlaanderen te hebben bekomen, volgens welke er van de daar gekantonneerde burgerwacht geen 20 man overgebleven waren, die niet van de koorts waren aangetast en in staat om dienst te doen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten September.

De zitting der afgevaardigden van heden is geheel aan een rapport op onderscheiden petitien toegewijd geweest.

— Aan de kamer der gedeputeerden is eene petitie ingezonden, onderteekend door 350 ingezetenen van de stad Metz, tot in beschuldiging stelling van het ministerie van den 13den Maart en ter onmiddelijke erkenning van Polen als onafhankelijke natie.

— De generaal *Lallemand* is, naar men zegt, tot kommandant der militaire divisie te Straatsburg benoemd, ter vervanging van den generaal *Brayer*.

— Het gerucht loopt, dat de posten van de nationale garden door linie-troepen zullen bezet worden; die aan het plein Dauphine zou door de stedelijke wacht worden waargenomen.

— Gisteren en heden heeft men op de prefectuur van policie aan de stedelijke inspecteurs en sergeanten gratificatien uitgedeeld voor hunnen betoonden ijver bij de jongste onlusten. Sommigen hebben 40 francs ontvangen. Ook de commissarissen van policie zullen gratificatien worden toegelegd.

— De nota der fondsen van heden hebben wij niet ontvangen.

Bij de ondergeteekenden is weder ontvangen geworden voor de vaderlandsche gekwetste strijders.

Van den Wel-Eerw. heer J. G. C. Mnickhoff, predikant te Laren, en van deszelfs gemeente, een Ned. pond pluksel, drie hemden, drie sloopen, wijf lakens, een lap en eenig scheurlinnen; voorts 60 stuks Ned. traetaatjes en *twee-tien gulden stukjes*.

Van een onbekenden, een pakje linnen en pluksel.

Van S. v. S. te Breda, een pakje pluksel en oud linnen.

BROESE & COMP.

---

* * Heden overleed alhier, tot onze bittere droefheid, ons teedergeliefd jongste Zoontje EDUARD, slechts tien maanden mogten wij ons in zijn bezit verheugen.

Amersfoort 25 September 1831.

C. H. MEYER,
Kapitein bij het korps Rijdende Artillerie.
Ridder van de Militaire Willems-Order.

H. J. J. MEYER,
Geb. *Begnap*.

---

* * Op den 21sten dezer overleed te Bergen-op-Zoom, aan eene spoedig toegenomen verzwakking, in den ouderdom van ruim 71 Jaren, onze geliefde Moeder Vrouwe CATHARINA VAN DER KREEK, Weduwe van Wijlen den Wel Edel Gestrengen Heer Mr. CAREL BENJAMIN VAN ENGELEN VAN STRIJEN, in haren Leven Voorzitter van de Regtbank van Eersten Aanleg te Goes.

Amsterdam 24 September 1831.

JACOBUS JOHANNES BREST VAN KEMPEN.
MARIA FREDRICA VAN ENGELEN VAN STRIJEN.

---

* * Op eene goede Roomsche School, verlangen TWEE MEISJES, ter onderwijzing in de Hollandsche en Fransche talen, Lezen, Schrijven en Rekenen, in huizelijken en Woon- Naaijen, en alle soorten van Vrouwelijke Handwerken, tegen ƒ 150-00 jaarlijks. Iemand zich hiertoe genegen vindende en nog eenige inlichtingen verlangende, gelieve zich te adresseren bij de Boekhandelaars VAN GULICK & HERMANS te Breda, met *Franco* brieven, onder de Letters J. M. J.

CONTINUAIRE NEGOTIATIE.

GROOTE OF LIEVE VROUWE-KERK TE *BREDA*.

De Commissie, ingesteld bij Z. M. Besluit van 16 Augustus 1824, n°. 59, roept bij deze op de Crediteuren in de *Continuaire Geldleening* van 1771, ten name van de *Groote of Lieve-vrouwe-Kerk en Aalmoezeniers-armen te Breda*, om in persoon of door gemagtigden te compareren op Woensdag den 9den November 1831, des voormiddags ten *tien* Ure, ten Stadhuize te Breda, ten einde aan te hooren de voorstellen, welke de Commissie zich thans in staat ziet aan hen te doen, tenopene de kwijting hunner vorderingen, en op dezelve te besluiten; zullende de niet comparanten gehouden worden zich met de meerderheid der stemmen te hebben vereenigd.

Breda, den 26sten September 1831.

C. VAN BEVERWIJK, *President*.

---

† Daar het gunstige saizoen (de maand October) tot het verplanten en verzenden, van de voor den landbouw zoo belangrijke LAPLANDSCHE KOOLBOOM (brassica fructiscens) nabij is, zoo biedt de ondergetekende als nog aan, een aantal van bij hem in voorraad zijnde extra zware schoone Planten tot de prijs van ƒ 1.75 de 100 stuks, zoo als bij de vorige verzendingen in een mandje gepakt en met een gedrukt berigt.

H. BERAIL,
Op den huize Ruwenberg te St. Michiels-Gestel
provincie Noord-Braband — den 20 September 1831.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.